

خویندنه وهیه کی رۆمانی گابۆر

شهلا دهباغی
(سوێد)

پێشهکی

سهیدقادر هیدایه تی نووسه ری دهیان وتار و په خنه ی ئه ده بی، داهینه ری سی رۆمانی (دهنگی نوخته، تۆقی عه زایل و گابۆر) و هاوکات کوردیزانیکی شاره زاشه. (۱)

له سه ر چۆنیته ی شپواز، ته کنیک و فۆرمی رۆمانه کانی هیدایه تی دهیان بابه ت و وتار له شوینی جوړاوجۆر بلا بوونه ته وه، ته نانه ت به هۆی گرینگی رۆمانی گابۆر به رای زۆریه ی په خنه گرانی ئه ده بی، کۆمه له وتاریکی شیکارانه له کتیبیکدا به ناوی سیبه ری زیندووی نووسین ۱۳۹۷ (۲۰۱۸ ز)، کۆ بوونه ته وه و وتاره کانی د. هاشم ئه حمه دزاده، د. به ختیار سه جادی، په زا عه لی پوور، عه لی غولامعه لی، له یلا سالحی، سیا وه ش که ریم زاده، کاوان محه مه دپوور، له (۱۷۰) لاپه ره دا له لایه ن ههردوو چاهه مه نی "گوتار" و "خانی" بلا بووه ته وه.

به رای زۆریه ی په خنه گران، رۆمانه کانی هیدایه تی هه ر کام به شپوازیک تازه گه ری و داهینانیکی نو ئی له ئه ده بی کوردیدان، سه باره ت به گابۆر زۆرینه ئاماره به جیددی بوونی ده که ن:

"رۆمانی گابۆر یه کییک له وه به ره مه مه جیددییه یه ی رۆژه لاتی کوردستانه که له ما وه یه کی که مه دا گه یشتووه ته چاپی سیبه م و به م پێیه ش دیاره توانیویه تی سنووری خوینه ری بژارده ده رباز بکا و شوپ بیته وه بۆ ناو

کۆمه لگا و له نیو خه لکی ئاساییشدا خوینه ر بۆ خۆی بدۆزیته وه، جیا له وه ش په نگه له وه ده گمه ن به ره مه مانه بیت که له م چه ند ساله دا زۆرتین قسه ی له سه ر کراوه و زۆرتین وتاریشی له سه ر نووسراوه و ئه مه ش سه لمینه ری پاده ی کاربگه ربی ئه م رۆمانه له سه ر توپژی جیددی خوینه رانی ئه ده بیات و په خنه گرانه. (۲)

نووسینه ی گابۆر ۱۹۴ لاپه ره، هاوینی ۱۳۹۴ (۲۰۱۵ ز) ته واو بووه و تا ئیستا گه یشتووه ته چاپی چواره م. گابۆر یه ک له پرفرۆشته رین کتیبه کانی سی و یه که مین پێشانگای نیوده وله تی کتیبی تاران بووه. (۳)

وه ک باس کرا، زۆر بابه تی به پێیز به تاییه تی له سه ر لایه نی ته کنیکی و فۆرمی گابۆر نووسراوه، به لام که متر باس له لایه نی جینده ری رۆمانه که کراوه، لیته دا ئاماره به برگه یه ک له نووسینه ی له یلا به هرامبه گی ده که م که باسی له لاوازی کاره کتسه ره کانی ژن، یان هیندییک دیارده ی دزیوی کۆمه لایه تی کردووه:

"[...] به داخه وه جینۆ و قسه ی ناشیرین، هه م به ژن و هه م به ئازه ل به تاییه ت مانگا، له ناوچه ی ئیمه باوه، که ئه مه ش دیسان له جی جیتی کتیبه که دا هاتووه، وه ک دیارده ی دزیوی نیربازی، له حه وشه ی ئیداره ی به رق، یان زۆرخوازی مه یلی جینسی میبزه اهادی، یان جینیه کانی باوکی عه بدولموته لیب که به مندالانی گه ره کی ده دا، یان قسه کانی سه یده سووره له ئاخری رۆمانه که دا که به وه

جوانه گایه‌ی ده‌لئی که دواتریش هەر به‌شاخی ئەو تیدا ده‌چێ.

[...] ژن بوونی کاله و له هیج شوئینیک قاره‌مان، یان بکه‌ریکی سه‌رنج‌راکیش نییه. دایکی عه‌بدولموته‌لیب، ترسنۆکه، به‌تایبه‌ت که کاغه‌زه به کوردی نووسراوه‌که‌ی لێ ده‌درێنی.

کچه‌کانی کووچه هەر چهند ده‌زانن، پووله‌که‌هی ئەو کورانه نییه، ته‌سلیمیان ده‌بن و ده‌یانده‌نی، دایکی که‌ریم به‌بۆله‌یه و ته‌نیا له شوئینیک بۆ به‌سه‌ردا نه‌دانی چارشیو له پاسگا‌که وه‌جواب دیت، ئیتر ژنی به‌رچاو و بوێرم نه‌دی.

سه‌ووکایه‌تی به‌ژن، له داستانه‌که‌دا له لایه‌ن کاره‌کته‌ره‌کانه‌وه زۆره، ئەمه‌ش راستییه‌کی تالی حاشا هه‌له‌نگه‌ که نووسه‌ر هیناویه‌تییه‌ روو، وه‌ک ئەم رسته‌یه: (هه‌تیو خۆ تو‌ژن نی!)". (٤)

دیسان گابۆر؟

ره‌نگه به‌ره‌مه‌میک له به‌ره‌مه‌کانی نووسه‌ریک زیاتر به‌دلی خۆینه‌ران بی و باسی له‌سه‌ر بکری، من هەر سێ رۆمانی هیدایه‌تی له به‌رزاییه‌کانی چیرۆکی کوردیدا ده‌بینم، به‌لام لێره‌دا زیاتر سه‌رنج و هه‌ست ده‌خه‌مه سه‌ر گابۆر و لایه‌نی مانا و ناوه‌رۆک زیاتر ئامانجی ئەم وتاره‌یه، وتاره‌کانی (سی‌به‌ری زیندووی نووسین) به‌چروپری شیتواز و فۆرمی گابۆریان هیناوه‌ته به‌ر باس و ره‌نگه من وته‌یه‌کی زیاتر له‌وانم پێ نه‌بی (٥)، به‌لام به‌هۆی بارودۆخ ئەمه‌ مانا و ناوه‌رۆکه، که‌متر له‌سه‌ری نووسراوه، گه‌رچی له‌م رسته‌یه، یان ئەو پاراگرافه ئاماژه به‌هیندیک مانای شاراوه‌ کران.

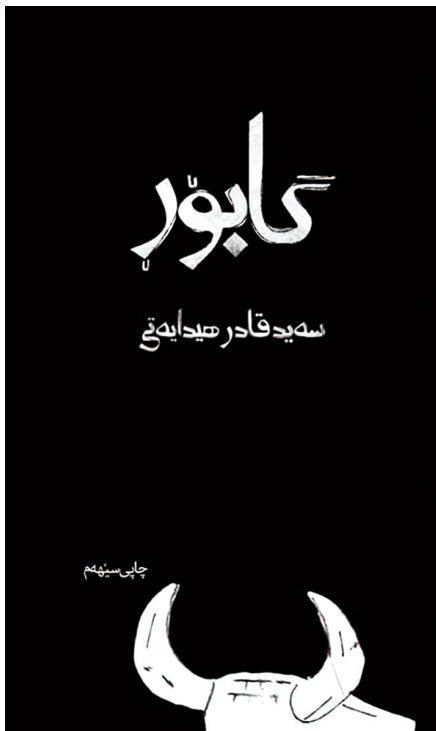
گابۆر باس له ژبانی چهند می‌رمندا‌لیک، له‌وان دوو که‌سایه‌تی سه‌ره‌کی عه‌بدولموته‌لیب و که‌ریم ده‌کا که بۆ کرینی تو‌پیک ته‌قه‌لی فوتبال خه‌ریکن پاره‌ کۆده‌که‌نه‌وه و هاوکات خه‌می ئەوه‌یانه که ئەگه‌ر تو‌پیان کری، شه‌وانه تو‌په‌که لای کێ بی و کێ بیته‌ کاپیتان، ئەوان ده‌زانن هه‌تا تو‌پیک راستییان نه‌بی، ناتوانن بینه‌ تیمیک راستی، له‌گه‌ل تپه‌ره‌بوونی کات ئەو دوو می‌رمندا‌له گه‌وره‌ ده‌بن و شاهیدی ئەوه‌ن چۆن چه‌کدارانی ناو پاسگای سه‌ری کووچه، ته‌نانه‌ت له‌ نیوه‌راستی رۆژدا ده‌ستپێژ له‌ خه‌لکی بیتاوان ده‌کهن، رۆژیک که‌ریم و عه‌بدولموته‌لیب به‌هه‌لکه‌وت له‌ کوته‌ کاغه‌زیکدا، لاپه‌ریه‌کی گۆقاری سه‌روه، چیرۆکی "پاله‌وان فس فس" ده‌بینن و ده‌زانن که ده‌توانن به‌ زمانی خۆیان ببخوێننه‌وه،

ئیدی ئەو هه‌سته وایان لێ ده‌کا که وه‌دوای ئەو گۆقاره بکه‌ون و دواتر له‌گه‌ل کتیبفرۆشیک ئاشنا ده‌بن، به‌ره‌به‌ره رووداوه‌کانی ژبان و ده‌کهن که ته‌نانه‌ت شک له مامۆستای مه‌دره‌سه و کتیبفرۆشه‌که‌ش بکه‌ن، کیشه‌ی "ناسنامه و بوون" له‌به‌ر ده‌میان قوت ده‌بیته‌وه، بۆ عه‌بدولموته‌لیب ئەو ناوه ناخۆشه‌ی هه‌یه، چۆن ناوی خۆی بگۆری، زمانی کوردی که جیاوازه له‌گه‌ل زمانه‌که‌ی دیکه، چۆن فی‌رده‌بن و سه‌ره‌نجام چۆن به‌ره‌نگاری واقعی ژبان بینه‌وه و به‌ره‌و کوێ بپۆن.

هاوته‌ریب له‌گه‌ل گێرانه‌وه‌ی ژبانی ئەم دوو کورپه و باقی دانیشتوانی ولاتی گابۆر له‌ زمانی خۆبانه‌وه، ئیمه له‌ رێگای بی‌ره‌وه‌ری که‌ریم-ه‌وه شاهیدی رووداوه‌کانی کوشنارگایه‌ک بووین که هه‌موو رۆژیک به‌یانی زوو له‌وئ سه‌ید مانگا‌کان سه‌ر ده‌پێ و مانگا له‌ گابۆر ده‌ده‌ن، له‌ ئاخیری رۆمانه‌که‌دا مانگایه‌کی بریندار زگی سه‌ید هه‌له‌دری.

گێرانه‌وه و بی‌ره‌وه‌ری

دوکتۆر هاشم ئەحمه‌دزاده (گێرانه‌وه‌ناسی ٢٠١٧) باس له‌وه ده‌کا که راستییه‌که‌ی کاری رۆمان نیشاندانی دیارده‌کانه له‌ رێگای گێرانه‌وه‌وه، هاوکات ئەوه چیرۆکبوونی نووسینه‌ که نووسینیک وه‌ک چیرۆک و

رۆمان دهناسیتنی، به دهر له فۆرم و شتیوازه کانی نووسین، دواجار ئه وه گێرانه وهی به سه رهاتی کۆمه لیک کاره کتر له شوتنگه لیک گریدرای زه مه نگه لی دیاریکراوه که ده بیته هه لگری سه ره کترین تۆوه کانی رۆمان. (٦)

هه میسان دوکتۆر ئه حمه دزاده پییویه که رابوردوی هه ر تاک و کۆمه لیک بریارده ره له سه ر پرسی سازبوون و گۆرانکاری ناسنامه:

"مشتموی زۆری گێرانه وه کانیسه له سه ر چیبوون و چۆنبوونی رابوردوو هه کان هه ر له م سۆنگه یه وه بیته که کتیه رکی ده سه لات هه کان له ئیستادا هه ولی ره چاو کردنی تاریفگه لی جیاوازیان له ناسنامه ی خۆیان و ئه وانی تریان هه بیته، لیره وه چه مکی سیاسه تی بیره وه ری دپته ئاراهه وه هه م خود و هه میسه ئه وانی تر بیره وه ری و رابوردوو هه کان به پیی سیاسه تی ئیستایان پییاسه ده که ن." (٧)

به رای ئه حمه دزاده له بواری گێرانه وه له دوو توتی ژانری رۆماندا، زمان وه ک هیمای بوون و که ره سه ی هزر بیره وه ره بیه کانی مرۆف له ناستی تاکه که سی و به کۆمه لدا هه رمان ده کات، واته به گۆرته ی رسته به ناوبانگه که ی لاکان "ئه وه دنیای وشه کانه که دنیای شته کان ساز ده کات." (٨)

شاهیدی میژوویی

به رای لاکان "خود" کاتیک دروست ده بیته که دپته ناو نه زم و سیستمی زمان و کولتور، به لām جولیا کریستیفا هه نگاوێک زیاتر داویت و باس له وه ده کا که دروستبوونی سۆجیکت زۆر زووتر- پێش هاتنی مندال بۆ نیو سیستمی زمان دروست ده بیته، واته پێش قوناغی ئاوینه بی، کاتیک مندال و دایک پیوه ندیه کی سیمیۆتیکیان هه یه. "خودی شاعیرانه" خودیکی ئالۆزه که له گۆراندایه و له دلای "ویست" و "که مایه سی" یه که ده سه ره در دپتی، زمان بۆ شاعیر ته نیا نیشانه نییه، به لکو بانگه شه / ویست و داوا یه که بۆ ئه وه که مایه سییه، ده قی شاعیرانه که به "ساتیکی تاییه تی قه یران" به سه راوه ته وه، له خۆیدا هه لگری جه سه ته یه کی دایکانه (سیمیۆتیک / ره مزی) یه، که به رانه ره له گه ل زمان / سیستمی نیشانه بی. شاعیر له "ساتی قه یران" دا، له سنوره کانی نیوان ره مز و سیستما، خۆ ده بیته وه و به م جوړه "دیسکۆسی میژوویی" ده ق له قاو ده دا. (٩)

شی کردنه وه

هه ره که پێشتر گوترا زۆر که سه له سه ره لایه نی

جیاوازی گابۆر نووسیویه وه و زهینی خۆیان داوه تی، به لām هیشتا گابۆر بۆ خۆیندنه وه ی زیاتر ده شی. له م شی کردنه وه به دا ده مه وی ئاماژه به چه ند خالیک به که م که یان پێشتر باس نه کراون، یان زۆر کورت له سنووری رسته یه که دا ئاماژه یان پیی کراوه.

مۆتۆری جووله ی گابۆر

راستییه که ی جیا له خودی "گێرانه وه و چیرۆک" وه ک توخمی سه ره کی رۆمان و ئه رکی وه گێر / راوی، مۆتۆری جووله ی گابۆر یاد و بیره وه ری که سه یکه که ته نیا نۆ جار ناوی له ده قدا دی، به لām هه سه ت ده که ی هه موو گابۆر بۆ ئه و نووسراوه:

"کوتت من برایه کم بوو له خۆم گه وره تر بوو، نیوی کاک جه مال بوو، ئه وده م که له دایک بووم، ئه و نیوی نابووم خه بات." (١٠)

ئه گه ره نووسین رێگایه ک بی بۆ بیسه وه ری و زیندوو راکرتن، ئه وه وه گێر (وه گێره کان) بۆ یادێ ئازیزیک قه له می تا وداوه تا له سه رانه ری ده قدا بزه و خۆینی سووری "کاک جه مال" به ده ماره کانی گابۆر دا بخویشی و که ریم و هه ژیر به ره و رزگاری به ری، خۆینه ره ده زانی که کاک جه مال شه هید کراوه، چونکه دایکی که ریم و کاک جه مال هه ر هه ناسه هه لده کیشی و ته نانه ت وینه که ی کاک جه مال له ترسان لابر دراوه و ته نیا شوتین و بۆرای له سه ره دیوار ماوه ته وه:

"کوتت دایکم هه موو جاریک سه ره هه لدپتی، چاو له و شوینه به تاله ده کا و هه ناسه یه ک هه لده کیشی.

کوتت هه موومان وه ختییک چاو له و شوینه ده که ی، کاکه جه مالی تیدا ده بینین که ئاغا بانووه که ی له ملی کردوو و به بزه یه کی تاییه ته وه چاومان لی ده کا.

کوتبوت دایه کا

که جه مال هه میسه چاو له من ده کا.

دایکت ده ستی کردبووه گریان.

کوتت وه ختییک کوژرا من له بیرم دی

کوتت رۆژیکێ دیکه بۆت ده گێر مه وه چۆن کوژرا." ٦٥ / ٦٤ ل

به پیی تیوری ئاماژه پیی کراو، گابۆر ئه و نووسینه یه که کاکه جه مال ده کاته هه رمان و هه تاهه تای، ئیتر له مه وده وا ئه گه ره وینه ی کاک جه مال له سه ره دیوار نه مایه وه، ئه وه ناو و بزه ی له بیر و زهینی خۆینه ره و ده ق و گێرانه وه دا زیندوو و له شاده ماری بوکان را ده گاته سه تۆکه و ئه م و که سه یک سالاو له گیانی ده کا.

رزگاری و تاکی نازاد

نه گهر تۆپه کهی دهسته یه که مندال که قران قران پاره ی
بو کۆده که نه وه و دهیکرن و دوايه پاسگای سهری کۆلان
لیتیان داگیرده کا ((ههر نه وه که تۆپه که داگیرده کړی
ناماژه به بوونیکه)) (۱۱) وهک هیمای نیشتمانیکی
داگیرکراو بخوینینه وه، نه وه بهو تاکامه دهگهین که
سهره رای هممو داگیرکاریهک، هممیسان نه وه به نه وه
که سانیکی پهیدا دهبن که له حهول و دهولی نه وه دان نه وه
تۆپه و دهدهست بخه نه وه، ههر بوپه له گابۆردا ورده ورده
که ریم و ههژیر فام دهکهن، له گه ل سروه و هیمن و وشه
ناشنا دهبن، نه وان سهره رای کهم ته مهنی، به لام دیسان
بیر له وه دهکهنه وه که به قۆچه قانی و تیر له ملی
چه کداره کانی ناو پاسگا راکیشن:

"کوتی چوار پینج گاکورم دهیه.

کوتی چوار پینج گاکوروی دایه.

کوتی یهک به دوا یه کدا چوار دانیه تی هه لکرد.

**کوتی حهک کوتراییم داین؛ دا زهرگه ته یه کم دهیه بزنام
نه و چۆنه؟" ل ۵۲.**

له روه تی گه وره بوونی که ریم و ههژیر دا چند
"هه لکهوت" گرینگی تاییه تیان هه یه؛ نه و مامۆستایه ی
رۆژتیک به هه لکهوت دیتته سهر کلاس، چونکه
مامۆستای کلاسی نه ده بیات ناغای عه لی زاده ناساز
بووه:

"کوتت له پر که سیکی دیکه هاته سهر کلاس که قهتمان
نه دیبوو." ل ۵۷.

مامۆستای کاتی که بانگی مندالان دهکا و ناوی
عه بدولموته لیب ده خوینینه وه ده لئ:

جا رۆله گیان تو و نه و نیوه؟!

کوتت یه کیک تۆی نه دیبێ ده لئ داخوا پیاویکی
پیتچوکلاو به سهری شهست حه فتا ساله یه؛ نه وه بو، بو تو
ده بی؟ ئیجه ده بی نیوی به شه ر له خو مان بنین. [!]
ل ۵۸.

دواتر مامۆستا پیتی ده لئ له بهر عه بدولموته لیب
خۆیه تی و تا نه وه هممو ناوه جوان و خو شه ی وهک نازاد
و هیوا و نارام هه بی بو نه و، ناویکی وا قورسی هه بی.
"کوتت جا نه و نیوه کورد بیانه چهن خو شن، کورت و
سووک و له زمان خو ش. نه خه عه بدولموته لیبی نادرزاده
خه تیک ده گریته وه.

کوتت تو سه ی ده چیتته زانکو، ده چیتته سهر بازی، نیو
هه تا کورت بی خو شتره." ل ۵۸.

ئیدی له مه و دوا عه بدولموته لیب هه ولی گۆرینی ناو،

پیناسه و ناسنامه ی خو ی ددها که شه و یک به دزی
بابی "عه بدول" نه که ی به پاکوون له سهر سجیله که ی پاک
ده کاته وه.

دووم هه لکهوت دیتنه وه ی لاپه ریه کی گۆقاری
"سروه" یه که داستانی "پاله وان فس فس ی تیدا چاپ
کراوه، شوکی نه وه که ده توانن به زمانی کوردی
نووسراوه که بخوینینه وه، هینده قوول و خو شه که کوره کان
به دوا ی دیتنه وه ی باقی چیرۆکه که ده چنه کتییفرۆشیه ک
و دواتر بو لای "سوله یان" که له سهر شه قام گو قار و
کتیب ده فرۆشی. به م جو ره که ریم و هه ژیر له گه ل جیهانی
زمان و وشه و شیعی کوردی ناشنا ده بن:

"کوتم نه وه چین، نه و که لیمه سهیرانه؟ داده ی...

به زمانی فارسی نه بوو، به لام نه و ده یته وانی
بیخوینینه وه.

کوتم پا... له... وان... فس... فس...؟؟ ئاااا!؟
پاله وان فس فس چیه؟ نه و کابرایه پاله وان فسه فسه؟
هه تی خو ده توانم بیخوینمه وه... ل ۸۰.

کوره کان ورده ورده هینده توگری کتیب و خویندنه وه
ده بن که ماله که یان پر ده بی له کتیب، گهرچی
کتیبه کانیان به قهرز ده کړن و هینده قهرزدارن که
له پروویان هه لئایه له لای کاک سوله یان سهر هه لئین و
هاوکات پرته و بو لئای مالیش بوخو یان ده کړن.

"کوتم کتیب کړین وهک هه چ شتیک ناچی، له و ده مه دا
که کتیبه کهت به دهسته وه یه ناگات له خو ت نییه و
سهر خو شی نازانی چیت کردوه، گویت له گرانی و
هه رزانی و قهرزوه رزی نییه؛ هه تا که ی؟ قوربان هه تا
نه و ده مه ی ده گه یه وه به رده رگای مالی خو تان. نه و ده م
ورده ورده ده که و ییه فکروه.

چۆن وای بیه مه ژووری کهس نه ییبینی؟

چۆن له ریزی کتیبه کانی دیکه دا وای دانیم نه زانن
تازه یه؟" ل ۱۲۲.

دیسکۆرسی میژووپی دهق

دهسه لاتی جهنگی ته نیا شار و گه ره که که ی که ریم و
هه ژیر ناخاته ژیر چه که می خو ی، بگره هممو نه و تاک و
قه و مانه ش که وهک خو ی نین ده هاری، "نه نه عه جه م" که
له گه ل کوره که ی میکیاییل دوا ی تیکچوونی ولات له
شوینیکی دوور را به هوی نه وه موسلمان نین و
ده رده کړین، په نایان بو شارده که ی که ریم و هه ژیر هیناوه.
رسق و رۆزی نه نه عه جه م تا قه مانگایه که که نه وه ویش
ده که ویتته بهر ده سترپژی پاسگا، مانگاکه ی نه نه عه جه م

بابی ههژیر پیاویکی ده مشر و سیکسیسته. بابیک که پیتی وایه:

"پیاو ده بی پیاوی و بتوانی هه موو شه ویک ژنه که ی وها لاقه بکا به عه زبیه وه نه هیلتی و له سه ته پلێ سه ر بیخولینیتته وه و گوپی پی هه لدا، گوپ.

[!] ده ی کۆت بنیاده م چلتیس نه بی ده بی هه ر تیه لده ی. [!]"، ل ۱۳۸.

له پرۆسه ی گه شه ی هه ژیر وه ک تاک، هه ژیر ده یه وی چهنده سنوور بی ری؛ سنووری ده سه لاته کان و سنووری ده ست کرد. "عه بدو لموته لیب" له مندالیکه ده ستوین سپیلکه ی پر له ترس له بابی را ده بیته "هه ژیر" ی خاوه ن "هه لویست" و "تاکی نازاد".

سه باره ت به گابۆری هاوته ری بی ناژله کان له گه ل ژبانی منداله کان و شاره که یان، پیش من به ریزی دیکه نامازه یان پی داوه که چۆن "سه ره رۆی نیزامی" ده ستی به سه ر کۆمه لگادا گرتوه، به لام نه وه ی باسی نه کراوه "عه ریزه" و "تاگی به ماف" له ناو ده قدا. ویستی مانه وه و ژبان، نوینه ری راسته قینه ی هه موومان، نه گه رچی برینداره، به لام سه ره نه نجام زگی سه یید / قه ساب هه لده ری، حیسابی خۆی یه کلا ده کاته وه و له کوشتارگا دیته دهر. (۴)

هه ژیر ته نیا ده میتیتته وه، به لام بۆ ساز کردنی که سایه تی و ناسنامه یه کی تازه ی خۆی ده روا، به م جوړه له ناو جه رگه ی جیهانیکی نیزامی و باوکسالاردا تاکی ناگای نازاد بال ده گری و سنوور ده بری تا رۆژیک تۆپه که بکه ویتته وه ده ستی.

نه وه ی له لای من له م وتاره کورته دا ماوه ته وه نه وه یه که بلیم گابۆر بۆ نه وه ده شی دپیر به دپیری شی بکه ینه وه و زۆر شوینی له سه رپاوه خویندنه وه ی بۆ بکریتته وه، بۆ وینه که س نازانی بۆ که ریم له ناخر ساته کاندای له هاوسه فه ری هه ژیر په شیمان ده بیته وه و ناروا، په نگه نایه وی جاریکی دیکه دایکی جه رگی بسووتی و چاوه له بۆرای به تالی سه ر دیوار بکا:

"حه تمه ن زوو کۆتسووی کاکه برۆ، مینی بووس به ره و بانه وه ری که وت، ملی له په نجیره ی مینی بووسه که وه هینا بووه ده ری.

به دوا ی دا هه لده هاتم و ده گریام، قسه یه کی کرد، به لام لیبی حاللی نه بووم... ده ستی بۆ راوه شاندم و ئیدی سه ری برده وه ژووری، هه رام کرد مته للییب، هه ژیبیر، مته للییب... هه تا پرستم هه بوو به دوا ی مینی بووسه که دا هه لاتم و هه رام ده کرد. مته للییب... نه ژنۆم

شل بوو.

سه لای گه وره و گرانی لی رابوو" ل ۱۹۳.
هه ژیر ده روا. که ریم ده میتیتته وه.
و من ده لیم ئیدی تۆپه که ده ده مه ده ست تو.
و تۆ ده لیبی باشه تۆپه که وه رده گرم.

ستۆکهۆلم، ۱۰ ره شه مه ۲۰۱۹

په راویزه کان:

- (1) https://ckb.wikipedia.org/wiki/%D8%B3%DB%95%DB%8C%D8%AF_%D9%82%D8%A7%D8%AF%D8%B1_%DA%BE%DB%8C%D8%AF%D8%A7%DB%8C%DB%95%D8%AA%DB%8C
- (2) <http://football.tnews.ir/news/D13A110171099>
- (3) <http://kurdishbookhouse.com/ku/%D9%BE%DA%95%D9%81%D8%B1%DB%86%D8%B4%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%DA%A9%D8%AA%DB%8E%D8%A8%DB%95-%DA%A9%D9%88%D8%B1%D8%AF%DB%8C%DB%8C%DB%95%DA%A9%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D8%B3%DB%8C-%DB%8C%DB%95%DA%A9/>

- (4) <http://knwe.org/?p=31211>
- (۵) ستهیری زیندووی نووسین، گوتار، ۱۳۹۷، سه قز.
- (۶) گتپرانه وه ناسی، ده ق، وتار، رافه. هاشم نه حمه دزاده، ۲۰۱۷.

- (۷) هه مان سه رچاوه.
- (۸) مه ته لۆکی زمان و په رجووی مان. گتپرانه وه ناسی، ۲۰۱۷.

- (9) Kristeva. Fasans makt, 1992
- (۱۰) ل ۶۴، گابۆر، ۱۳۹۴.
- (۱۱) به ریز ره زای عه لی پوور له وتاری خۆیدا باس له وه ده کا که تۆپ هیمای نه بوونه، به لام به پیچه وانه وه من پیموایه تۆپیک که داگیر ده کری، نامازه به بوونه، نه گینا نه بوون داگیر نا کرت.
- لۆژیکی مه یل له گیلگه میتشه وه بۆ که مپ.
- (۱۲) تۆقی عه زازیل، سه یدقادر هیدایه تی. لاپه ره ۱۶۱، چاپی دووم ۱۳۹۴، سه قز، گوتار.
- (۱۳) لاپه ره ۱۶۵، راستیبه که ی هه یج کۆمیتیه یک له وی بوونی نییه، جگه له کاری دوو لاو.
- (۱۴) ناخرین لاپه ره و ناخرین رسته کان.